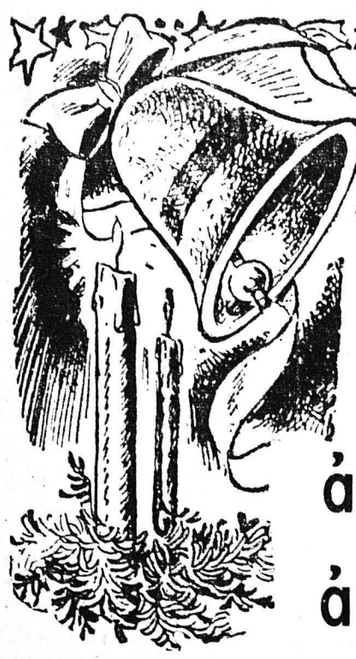

Καλά Χριστούγεννα

ΞΕΝΟΦ. ΧΑΤΖΗΣΑΡΑΝΤΟΥ

Ἡ ἀνθρωπότης ἀντλεῖ πίστιν ἀπὸ τὴν φάτνην

Παρῆλθον χίλια ἐννεακόσια ἑξήκοντα τρία ἔτη, ἀφ' ὅτου, εἰς ἕνα πλαίσιον εὐδοκίας καὶ εἰρήνης, μὲ ποιμένας ἀγραυλοῦντας, μὲ ἀγγέλους ψάλλοντας τὸ ὡσαννά, εἰς μίαν φάτνην ἀλόγων ζώων, ἐγεννήθη ὁ Υἱὸς τοῦ Ἀνθρώπου, ὁ κῆρυξ τῆς εἰρήνης τοῦ σύμπαντοὸς κόσμου. Καὶ ἔκτοτε, ὁλόκληρος ἡ πολιτισμένη ἀνθρωπότης, κάθε ἐπέτειον τῆς γεννήσεώς του, κλίνουσα εὐλαβῶς τὸ γόνυ, προσφέρει, ὅπως οἱ Μάγοι, τὰ δῶρα τοῦ σεβασμοῦ της καὶ τῆς εὐγνωμοσύνης της.

Ἡ γέννησις τοῦ Χριστοῦ εἶναι ἡ ἑορτὴ τῶν ἑορτῶν διὰ τὴν Χριστιανοσύνην, ἡ ἑορτὴ τῶν ἑορτῶν διὰ τὸν Ἑλληνισμόν, ὁ ὁποῖος διὰ τῆς Πλατωνικῆς φιλοσοφίας καὶ τῆς διδασκαλίας τοῦ Σωκράτους εἶχε παρασκευάει τὸ ἔδαφος διὰ τὴν ἔλευσιν τοῦ Ναζωραίου, αἰῶνας πολλοὺς πρὸ τῆς γεννήσεώς Του.

Τὸ ἀδόκητον Ἄστρον, ὑπεσήμανε τὴν ἀνατολὴν τοῦ νέου κόσμου, ἐπὶ τῶν ἐρειπίων τοῦ παλαιοῦ. Μεταξὺ τοῦ ἀνάρχου Παρελθόντος καὶ τοῦ ἀπείρου Μέλλοντος, μεταξὺ τῆς κακῆς Χθὲς καὶ τῆς εὐέλπιδος Αὔριον, ἀνυψώθη, πάνσεπτον καὶ ἀνεξάντλητον ὁρόσημον, ἡ φάτνη τῆς Βηθλεέμ.

Εἴκοσι περίπου αἰῶνες παρῆλθον ἔκτοτε, καὶ τὰ κηρύγματα τοῦ Θεανθρώπου ἐχαλυβδώθησαν εἰς τὸν ἱστορικὸν ἄκμονα, ἡ ἀξία τῶν ἀληθειῶν του ἀπεδείχθη ἀκίβδηλος εἰς τὸ καθαρτήριον τῶν δοκιμασιῶν καὶ ἡ διδασκαλία του ἀπέδωκε τοὺς ἀναμενομένους πλουσίους καρπούς. Ἡ δρᾶσις τῆς Ἱστορίας, μία δρᾶσις ἀδιάκοπος, πολυάκτινος, θερμουργός, ἐμπνευσμένη ἀπὸ τὴν αἰωνιότητα τῶν Ἀληθειῶν ποὺ διεκήρυξεν Ἐκεῖνος, ἀπὸ Αὐτὸν προέρχεται. Οὔτε τῶν στρατιωτῶν τοῦ Ἡρώδου τὸ φάσγανον ἠδυνήθη νὰ ἁρπάση τὸ βρέφος ἀπὸ τὴν ζωὴν ἀλλὰ καὶ οὔτε τοῦ Ποντίου Πιλάτου οἱ λεγεῶνες ἐπέτυχον νὰ κρατήσουν εἰς τὸν τάφον τὴν Ζωήν, τὴν ἄϋλον καὶ ἀθάνατον.

Ἡ ἀνθρωπότης, ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ φωτὸς τῆς Γνώσεως ἐπραγματοποίησε τὴν πρόοδόν της καὶ διεμόρφωσε τὸν πολιτισμὸν μὲ τὴν δημιουργικὴν πνοὴν τῆς Πίστεως καὶ τῆς Ἀληθείας. Ὁσονδήποτε δὲ καὶ ἄν, ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρόν, ἀποκλίνει ἡ ἀνθρωπότης ἀπὸ τὰ ρήματα Ἐκείνου, ἐν τούτοις ἀναβαπτίζεται εἰς τὰ νάματα τῆς θρησκείας, ἀντλοῦσα τὴν Πίστιν καὶ τὴν Ἐλπίδα ποὺ ἀπαιτοῦνται διὰ μίαν ζωὴν γονίμου δράσεως καὶ τελειωμένου ἠθικοῦ περιεχομένου.

Αἱ θεῖαι ἐντολαὶ τοῦ ἐν τῇ φάτνῃ τῶν ἀλόγων γεννηθέντος γλυκὺ Ναζωραίου εἶναι αὐταὶ ποὺ ποδηγετοῦν ἔκτοτε τὴν ζωὴν τῆς ἀνθρωπότητος. Ἡ πορεία τῆς Ἱστορίας, κατὰ τοὺς διαρρεύσαντας ἔκτοτε μακροὺς αἰῶνας, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐξηγηθοῦν δίχως τὸν Ἰησοῦν. Ἡ ἐμφάνισις τοῦ πνευματικοῦ ἀνθρώπου συγχρονίζεται μὲ τὴν ἐμφάνισιν τοῦ Χριστοῦ ἐπὶ τῆς Γῆς. Ἡ ἀπελευθέρωσις τῶν δούλων, ἡ δημιουργία μιᾶς κοινωνίας δικαιοτέρας, ὀφείλεται εἰς τὸν Χριστιανικὸν πνεῦμα. Ἡ ἀνθρωπότης θὰ εἶχεν ἐκλείψει ἀπὸ προσώπου Γῆς χωρὶς τὴν διδασκαλίαν τῆς ἀγάπης, χωρὶς τὴν διδασκαλίαν τῆς ἀνεξικακίας, τῆς ἀνοχῆς καὶ τῆς πραότητος.

Ὁ σύγχρονος πολιτισμὸς εἶναι δημιούργημα τοῦ Χριστοῦ καὶ τὴν στιγμὴν κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ κρημνισθοῦν οἱ Ναοί, νέα περίοδος βαρβαρότητος θὰ ἀρχίση. Ἡ ἀνθρωπότης θὰ ἀκούση μὲ συγκίνησιν καὶ ἐφέτος τὸ σάλπισμα τῆς ἐπὶ Γῆς εἰρήνης. Τὸ πνεῦμα τῆς ἀγάπης θὰ νικήση καὶ πάλιν τὸ πνεῦμα τοῦ μίσους καὶ ἡ ψυχὴ θὰ πληρωθῇ μὲ χαρὰν καὶ πίστιν. Μέσα εἰς τὰ ἐρεβώδη σκότη τῆς σημερινῆς περιόδου, σελαγίζει ὑψηλὰ εἰς τὸ στερέωμα τὸ Ἄστρον τῶν Μάγων, ποὺ λάμπει εἰς τὰς ψυχὰς τῶν Χριστιανῶν μὲ τὴν γλυκεῖαν ἀνέσπερον μαρμαρυγήν του καὶ ποὺ εἶναι δυνατὸν νὰ τὸ ἀντικρύσῃ ὁ καθένας μας μὲ μίαν τοῦ πνεύματος ἐνόρασιν, μὲ μίαν τῆς ψυχῆς ἀνάτασιν...

ΞΕΝΟΦ. Ι. ΧΑΤΖΗΣΑΡΑΝΤΟΣ
δικηγόρος

ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ Θ. ΛΙΒΙΕΡΗ

Τὸ λίκνον τῆς Βηθλεὲμ πηγὴ χαρᾶς καὶ εὐτυχίας

Ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος λέγει ὅτι, κατὰ τὴν κοσμοσωτήριον ἡμέραν τῆς γεννήσεως τοῦ Κυρίου, ὅλαι αἱ τάξεις τῶν ἀνθρώπων πρέπει νὰ τὸν εὐλογοῦν καὶ νὰ τὸν δοξάζουν. Οἱ διδάσκαλοι τὸν διδάσκαλον, οἱ ποιμένες τὸν ποιμένα, αἱ γυναῖκες τὸν ἐκ γυναικὸς τεχθέντα καὶ τὰ παιδία ὡς παιδίου νέου τῶν πρὸ αἰώνων Θεόν, ἐφ' ὅσον διὰ τῆς ἀπείρου συγκαταβάσεώς του ἔδωσεν εἰς αὐτὰ ἐξέχουσαν θέσιν εἰς τὴν οἰκογένειαν καὶ εἰς τὴν κοινωνίαν.

Διὰ τοῦτο ἡ ἡμέρα αὐτὴ τῆς παγκοσμίου χαρᾶς καὶ εὐφροσύνης εἶναι ἡ κατ' ἐξοχὴν ἡμέρα τῶν παιδιῶν, τὰ ὁποῖα, ἀπὸ τῆς εἰσόδου τοῦ σαραντάμερου καὶ ἐνωρίτερον ἀκόμη, ζοῦν καὶ κινοῦνται μὲ τὴν προσδοκίαν τῆς γλυκυτάτης αὐτῆς ἑορτῆς, εἰς τὴν προσμονὴν τῆς ὁποίας αἰσθάνονται ἰδιαιτέραν χαράν, ἐφ' ὅσον περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλην ἑορτὴν ἀποτελεῖ αὕτη τὸ κέντρον τοῦ πνευματικοῦ των κόσμου.

Ὁμολογουμένως, οἱ χριστιανόπαιδες ὅλου τοῦ κόσμου ἐκδηλώνουν τὴν ἀγάπην των πρὸς τὸ θεῖον βρέφος μὲ τρόπον ἰδιάζοντα πρὸς τὰ ἤθη καὶ ἔθιμα τῆς πατρίδος των.

Ἐξαιρέτως δέ, ὁ παιδικὸς κόσμος τῆς χώρας μας μὲ ἀγνὴ καὶ σταθερὰν πίστιν συμμετέχει εἰς τὰς ἑορταστικὰς ἐκδηλώσεις τῆς πανευφροσύνου ἡμέρας μὲ ὅλως παληνυριακὸν τρόπον προσηλωμένος ἀπαρεγκλίτως εἰς τὰς πατροπαραδότους ἐθιμοτυπίας τῆς φυλῆς μας.

Τὸ στόλισμα τοῦ δένδρου, τὸ μοίρασμα τῆς σμυρναίας κατὰ τὶς ὀρθρινὲς ὧρες τῆς παραμονῆς, οἱ μαθητικοὶ ὅμιλοι ποὺ μὲ ἱερὸν λυρισμὸ ψάλλουν τὰ κάλλαντα καθ' ὅλην τὴν ἐπικράτειαν, καθιστοῦν διάχυτον τὴν χαρὰν εἰς τὰ πρόσωπα καὶ τὰς ψυχὰς τῶν μικρῶν, χαρὰν τὴν ὁποίαν μεταλαμπαδεύουν αὐθορμήτως καὶ εἰς ἡμᾶς τοὺς μεγάλους, οἱ ὁποῖοι κατὰ τὴν ἡμέραν αὐτὴν ὑποκείμεθα ἐκ συναφπαγῆς εἰς μίαν συναισθηματικὴν μεταμόρφωσιν καὶ ἐπ' ὀλίγον ζῶμεν καὶ πάλιν τὴν εὐτυχῆ ἐποχὴν τῆς παιδικῆς μας ἡλικίας.

Ἡ σκέψις ἀκολουθοῦσα τὸ μονοπάτι τῶν ἀναμνήσεων φθάνει σήμερον ταπεινὴ προσκυνήτρια εἰς τὸ πτωχικὸ ἢ πλούσιο πατρικό· τὸ παραγῶνι σπινθηροβολεῖ καὶ πάλι μέσα εἰς τὸν νοῦ μας καὶ ἡ μητέρα μας μὲ στοργικὴ φροντίδα ἑτοιμάζει τὰ τῆς μεγάλης ἡμέρας.

Διὰ τοῦτο, ἵνα μὴ χειμάζεται ἀπὸ τὰ κύματα τῆς ἀπιστίας τῶν ἠθικῶν ἀμφισταλαντεύσεων καὶ ἵνα μὴ κλονίζεται ὑπὸ τῶν ποικίλων πειρασμῶν καὶ θλίψεων, πρέπει νὰ ἐπιδιώξωμεν τὴν ἠθικήν μας μεταμόρφωσιν καὶ νὰ προσκυνήσωμεν τὸ παιδίον Ἰησοῦν ἐν καινότητι νοός

Διότι, ἐὰν τὸ σῶμα κάμπτεται ὑπὸ τὸ βάρος τῶν χρόνων, εἰς τὴν ὕπαρξίν μας μένει κάτι τὸ διαρκῶς νέον, τὸ πνεῦμα καὶ ἡ καρδιά μας, εἰς τὰ βασίλεια τῆς ὁποίας ἀκινητεῖ ὁ χρόνος, ὅταν εἰς τὸν ὁρίζοντά της λάμπῃ ὁ ἥλιος τῆς δικαιοσύνης ἀνέκαθεν, καθ' ὃν τρόπον ἔστησεν ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ τὸν ἥλιον εἰς τὴν Γαβαών.

Ἂς προσκυνήσωμεν λοιπὸν τὸ παιδίον Ἰησοῦν μὲ παιδικὴ καρδιά, καθὼς οἱ μάγοι μὲ πίστιν, οἱ ποιμένες μὲ ταπεινώσιν καὶ ἂς τὸν δοξολογήσωμεν καθὼς οἱ ἄγγελοι.

Ἂς προσκυνήσωμεν τὸ λίκνον, τὴν πηγὴν πάσης χαρᾶς καὶ εὐτυχίας μὲ νέας σκέψεις, νέα αἰσθήματα, νέες ἀποφάσεις, ὥστε, κατευναζόμενοι ἀπὸ τὸ ἀνέσπερον αὐτὸ φῶς, νὰ ἴδωμεν ὡς οὐρανὸν τὸ σπήλαιον θρόνον Χερουβικὸν τὴν Παρθένον τὴν φάτνην χωρίον ἐνῷ ἀνεκλήθη ὁ ἀχώρητος Χριστός, ὁ Θεὸς ὃν ἀνυμνοῦντες μεγαλύνομεν.

ΒΑΣΙΛΕΙΑ Θ. ΛΙΒΙΕΡΗ

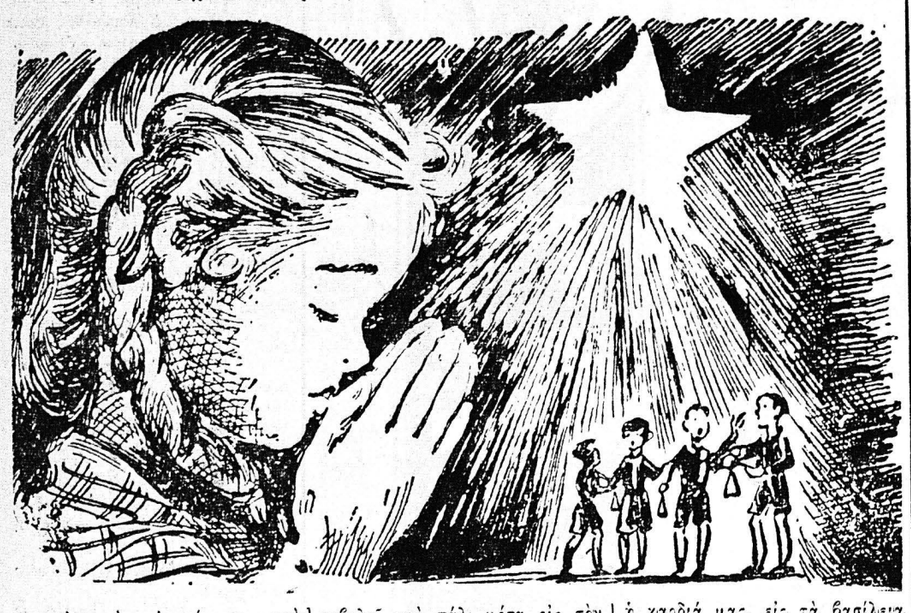

Χριστούγεννα 1968 καὶ ὄχι 1963 ἑορτάζομεν...

ΚΑΝΕΙΣ δὲν γνωρίζει μὲ ἀκρίβειαν τὴν ἡμέραν, τὸν μῆνα καὶ τὸ ἔτος τῆς γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ. Ἀναμφισβήτητον εἶναι ἕνα γεγονός: Ὅτι ἡ ἡμερομηνία τῆς 25ης Δεκεμβρίου τοῦ ἔτους 753 ἀπὸ κτίσεως Ρώμης, ἡ ὁποία ἀναφέρεται ὑπὸ τοῦ μοναχοῦ τοῦ 4ου αἰῶνος Διονυσίου τοῦ Μικροῦ, εἶναι λανθασμένη. Ὁ Χριστὸς ἐγεννήθη ἀσφαλῶς εἰς προγενέστερον χρόνον, διὰ τοῦς ἑξῆς λόγους:

Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἐβασίλευεν εἰς τὴν Ἰουδαίαν ὁ Ἡρώδης, ὁ ὁποῖος, μὲ τὰς φρικτὰς ἀπανθρωπίας του, εἶχε γίνει λαομίσητος. Ὁ ἴδιος ἔζη ὑπὸ τὸν ἐφιάλτην τῆς δολοφονίας καὶ ἔβλεπε εἰς κάθε γωνίαν τῆς Ἱερουσαλὴμ ἑστίαν συνωμοσίας κατὰ τοῦ θρόνου του. Ἀπὸ ἁπλῆν ὑπόνοιαν ὅτι τρεῖς ἐκ τῶν υἱῶν του ἐσχεδίαζαν νὰ τὸν ἐκθρονίσουν δὲν ἐδίστασε νὰ διατάξη τὴν θανάτωσίν των. Ὅταν, ἐξ ἄλλου, ἐπληροφορήθη τὴν γέννησιν τοῦ Χριστοῦ, ὠργάνωσε τὴν ἀνατριχιαστικὴν σφαγὴν τῶν ἀθώων βρεφῶν, τρομοκρατημένος ἀπὸ μίαν προφητείαν, ὅτι τὸ Θεῖον Βρέφος τῆς Βηθλεὲμ θὰ ἐβασίλευεν τοῦ λαοῦ τοῦ Ἰσραήλ. Ἐπειδὴ ἔχει διαπιστωθῆ ἱστορικῶς ὅτι ὁ Ἡρώδης ἀπέθανε κατὰ τὸ ἔτος 750 ἀπὸ κτίσεως Ρώμης, εἶναι λογικὸν νὰ δεχθῶμεν ὅτι ἡ σφαγὴ τῶν ἀθώων βρεφῶν ἔγινε προηγουμένως.

Εἶναι, ἐπομένως, ἀδύνατον ὁ Ἰησοῦς νὰ ἐγεννήθη μετὰ τέσσαρα ἔτη, ὡς καθωρίσθη ἐσφαλμένως. Κατὰ τὴν πιθανωτέραν ἐκδοχὴν ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον κατὰ τὰ τέλη τοῦ ἔτους 748 ἀπὸ κτίσεως Ρώμης καὶ ἀπὸ αὐτὸ θὰ ἔπρεπε νὰ ἀρχίση ἡ νέα ἐποχή, ποὺ ἀπεκλήθη «μετὰ Χριστόν». Μὲ ἄλλας λέξεις, τοῦτο σημαίνει, ὅτι σήμερον εὑρισκόμεθα εἰς τὸ 1968 καὶ ὄχι εἰς τὸ 1963.

Ἡ μόνη λεπτομέρεια ἐν σχέσει μὲ τὴν γέννησιν τοῦ Χριστοῦ, ποὺ κρίνεται ἀναμφισβήτητος εἶναι ὁ τόπος, ὅπου αὕτη ἐπραγματοποιήθη. Εἶναι ἡ θρυλικὴ φάτνη, ὄχι ὅμως μὲ τὴν μορφήν, ὑπὸ τὴν ὁποίαν τὴν φαντάζεται ἀπὸ μακροῦ τὸ εὐρὺ κοινόν, ὡς κατάλυμα ζώων, μὲ τοίχους, μὲ ξύλα κλπ., κατασκευασθὲν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων. Ἡ πραγματικὴ φάτνη εὑρίσκετο ἐντὸς ἑνὸς φυσικοῦ ἄντρου, ἑνὸς ἀπὸ τὰ πολλὰ σπήλαια, ποὺ εὑρίσκονται εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ λόφου τῆς Βηθλεὲμ καὶ διατηροῦνται εἰσέτι, εἰς ἐκεῖνο τὸ γλυκὺ τοπίον, μὲ τὰ ἐγκατεσπαρμένα ἐλαιόδενδρα, κάτω ἀπὸ ἕνα ὠχρὸν ἀλλὰ φωτεινὸν οὐρανόν. Εἰς ἐκεῖνα τὰ φυσικὰ κομλώματα οἱ Ἰσραηλῖται ποιμένες διήρχοντο τὰς χειμερινὰς νύκτας μὲ τὰ ποίμνιά των καὶ σήμερον, μετὰ τόσους αἰῶνας, τὰ ἴδια σπήλαια χρησιμεύουν ὡς καταφύγιον τῶν βοσκῶν.

Ὁ Ἰωσὴφ καὶ ἡ Μαρία εἶχαν ἀναχωρήσει ἀπὸ τὴν Ναζαρέτ, διότι ὁ αὐτοκράτωρ Αὔγουστας εἶχε διατάξη ἀπογραφὴν τοῦ πληθυσμοῦ ὅλων τῶν ἐπαρχιῶν τοῦ ρωμαϊκοῦ κράτους, μία ἐκ τῶν ὁποίων ἦτο καὶ ἡ Ἰουδαία. Ὁ Ἰωσὴφ κατήγετο ἀπὸ τὴν Βηθλεὲμ καί, κατὰ τὰς ἰσχυούσας διατάξεις, ἔπρεπε νὰ μεταβῇ διὰ τὴν ἀπογραφήν, εἰς τὴν ἰδιαιτέραν πατρίδα του. Ἡ Μαρία, ἡ ὁποία ἀνέμενε νὰ φέρη εἰς τὸν κόσμον τὸ Θεῖον Βρέφος, ἠκολούθησεν τὸν σύζυγον. Ἡ Βηθλεὲμ ἀπέχει ἀπὸ τὴν Ναζαρὲτ περὶ τὰ 150 χιλιόμετρα. Ὁ Ἰωσὴφ καὶ ἡ Μαρία, ἐχρειάσθησαν, διὰ νὰ διανύσουν τὴν ἀπόστασιν αὐτὴν 5—6 ἡμέρας.

Εἰς τὴν Βηθλεὲμ ἐπεκράτει μεγάλη σύγχυσις, ἐξ αἰτίας τῆς συρροῆς πλήθους, διὰ τὴν ἀπογραφήν. Κάθε οἰκογένεια σχεδὸν ἐφιλοξένει ταξιδιώτας καὶ εἰς τὸ μοναδικὸν πανδοχεῖον τῆς κωμοπόλεως δὲν ὑπῆρχε κατάλληλος θέσις διὰ νὰ πραγματοποιηθῇ ἡ μητρότης τῆς Θεοτόκου.

Εἰς τὸν Ἰωσὴφ καὶ τὴν Μαρίαν, ποὺ ἤθελαν νὰ εὕρουν ἕνα ἤρεμον μέρος, δὲν ὑπελείπετο παρὰ ν' ἀναζητήσουν καταφύγιον εἰς ἕνα ἀπὸ τὰ διάφορα σπήλαια, ποὺ ὑπάρχουν εἰς τοὺς πρόποδας τῶν λόφων τῆς Βηθλεέμ. Εἶχεν ἐπέλθει τὸ σκότος, ὅταν ἐσταμάτησαν πρὸ ἑνὸς σπηλαίου. Ἡ Μαρία εἶχε αἰσθανθῆ τὰς πρώτας ὠδῖνας τοῦ τοκετοῦ καὶ ἐπεῖγε ἡ κατάκλισίς της. Τὸ φυσικὸν κοίλωμα διηρεῖτο εἰς δύο μέρη. Εἰς τὸ ἕνα εὕρισκαν κατάλυμα οἱ βοσκοὶ καὶ εἰς τὸ ἄλλο, χαμηλότερον, διενυκτέρευαν τὰ ποίμνια. Κατόπιν τὸ σπήλαιον, διεκλαδώνετο εἰς μίαν στοάν. Ὑπῆρχε καὶ μία φάτνη διὰ τὴν τροφὴν τῶν ζώων, ὅπου ὁ Ἰωσὴφ ἔδεσε τὸ ὑποζύγιον, μὲ τὸ ὁποῖον εἶχαν φθάσει ἕως ἐκεῖ. Μέσα εἰς τὸ σπήλαιον ὑπῆρχαν καὶ ἄλλα ζῶα, ἀγελάδες καὶ πρόβατα.

Εἰς αὐτὸν τὸν ταπεινὸν χῶρον ἐγεννήθη μίαν νύκτα ὁ Χριστός. Ἡ Μαρία τὸν ἐτύλιξε μὲ ἕνα πανὶ καὶ τὸν ἀπέθεσε εἰς τὴν φάτνην, ἐνῶ ἄγγελοι ἐξ οὐρανοῦ ἔφεραν πρῶτον εἰς τοὺς ποιμένας τὸ μέγα μήνυμα διὰ τὴν κάθοδον τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ εἰς τὴν Γῆν.

Ἡ 25η Δεκεμβρίου δὲν εἶναι ἡ ἀκριβὴς χρονολογία...

Ἀλλὰ καὶ ἡ 25η Δεκεμβρίου, σὰν ἡμέρα ἑορτασμοῦ τῆς γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ δὲν εἶναι μία ἱστορικὰ βεβαιωμένη ἡμερομηνία, ἀλλ' ἁπλῶς, μία συμβατικὴ ἡμέρα, ποὺ καθιερώθη σιγὰ — σιγὰ ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν, δυτικὴν καὶ ἀνατολικήν. Στοὺς πρώτους αἰῶνες οἱ Χριστιανοὶ συζητοῦσαν μὲ πολὺ πεῖσμα διὰ τὴν ἡμέραν τῆς γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ. Ἡ ἀσάφεια καὶ ἡ ἀβεβαιότης ἔδιδε ἐπιχειρήματα εἰς τοὺς ἐθνικοὺς καὶ μάλιστα σ' ἐκείνους ποὺ θεωροῦσαν ὅλα τὰ περὶ Ἰησοῦ σὰν ἕνα ἀνατολικὸ παραμύθι. Κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτὴν Χριστούγεννα ἑωρτάζοντο στὴν Ἑλλάδα στὰς 20 Ἀπριλίου καὶ στὴν Αἴγυπτο στὰς 20 Μαΐου. Τὸ ἐπιχείρημα διὰ τὴν ἐαρινὴν τοποθέτησιν τῆς ἑορτῆς ὑπῆρχε στὸ κείμενο τῆς ἰδίας τῆς Γραφῆς, ὅπου ἀναφέρεται πὼς τὴν νύκτα τῆς γεννήσεως τὰ κοπάδια ἔβοσκαν ἔξω κοντὰ στὴ Βηθλεὲμ καὶ οἱ ποιμένες ἔτρεξαν στὸ σπήλαιο, ὅταν ἄκουσαν τὸν θόρυβον ποὺ προεκλήθηκε ἀπὸ τὴν γέννησιν αὐτήν. Ἀντίθετα, αἱ χῶραι τῆς Ἐγγὺς Ἀνατολῆς καὶ ἡ ἴδια ἡ Παλαιστίνη, ποὺ εἶναι ἡ πατρίδα τοῦ Χριστοῦ, εἶχε καθιερώσει τὴν 17ην Νοεμβρίου, ἐνῶ πάλι, ἡ Ἰταλία ἑώρταζε τὴν γέννησιν στὶς 19 Νοεμβρίου, ἡ νότιος Γαλλία στὰ τέλη Νοεμβρίου καὶ αἱ χῶραι τοῦ Βορρᾶ κατὰ τὰ τέλη Δεκεμβρίου.

Μὲ τὴν ἑορτὴν αὐτὴν εἶχον συνδυασθῆ διάφορα τοπικὰ ἔθιμα ποὺ ἰσχυαν στὶς διάφορες χῶρες καὶ πρὸ παντὸς εἰδωλολατρικὲς ἑορτὲς μὲ πολλὲς ὑπερβολὲς καὶ ξεφαντώματα. Ἡ ἐκκλησία ἠναγκάσθη, ἀπὸ τὸν δεύτερο αἰῶνα, νὰ ἐπέμβη διὰ νὰ περιορίση κάπως τὰ γλέντια καὶ τὰ ξεφαντώματα τῶν λαῶν, ποὺ ἐξακολουθοῦσαν καὶ μετὰ τὸν εὐαγγελισμό» τους, νὰ τηροῦν τὶς παλαιές παραδόσεις των. Οἱ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς λαοὺς ἑώρταζαν τότε, μὲ πολλὰς ἐκδηλώσεις χαρᾶς καὶ μὲ φαγοπότια καὶ ὄργια, τὴν ἑορτὴν τοῦ Φωτὸς καὶ τοῦ Θεοῦ τοῦ Φωτός, ποὺ ἔπεφτε ἀκριβῶς στὴ χειμερινὴ ἰσημερία, ὅταν αἱ ἡμέραι ξαναρχίζουν νὰ μεγαλώνουν καὶ νὰ γίνωνται φωτεινότερες. Ὁ Θεὸς αὐτὸς ἐλατρεύετο μὲ διάφορα ὀνόματα (Μίθρας κλπ.), γενικὸν ὅμως στοιχεῖον τῆς λατρείας του ἦτο ἡ πεποίθησις τῶν λαῶν πὼς ὁ Θεὸς ξαναγεννιέται πάλιν ἔπειτα ἀπὸ τὸν θάνατό του καὶ τὰ τὴν περίοδο τῶν μικρῶν ἡμερῶν καὶ τῶν μεγάλων νυχτῶν. Αὐτὴ ἡ ἀντίληψις μετεπλάσθηκε ἀπὸ τοὺς χριστιανοὺς ἱερεῖς ποὺ ἔτσι ἐτοποθέτησαν εὔκολα τὴν ἑορτὴν τῆς γεννήσεως ἑνὸς Θεοῦ στὰ τέλη Δεκεμβρίου. Εἶναι γνωστὸν πὼς ὅλοι οἱ λαοί, ἰδίως κατὰ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη, δὲν ξεχώριζαν τοὺς θεούς μεταξύ των, πίστευαν σὲ ὅλους καὶ δὲν ἀπέρριπταν κανέναν, ἰδίως ἔπειτα ἀπὸ τὸν σχηματισμὸν τῆς ρωμαϊκῆς μυθολογίας ποὺ εἶχε συνενώσει καὶ συναθροίσει ὅλους τοὺς θεοὺς ὅλων τῶν λαῶν, ἀλλάζοντάς τους ὀνόματα, ἰδιότητες, εἰδικότητες κλπ. Καὶ δημιουργῶντας ἕνα καθολικὸ πάνθεο, ὅπου μποροῦσε νὰ βρῆ κανεὶς ὅποιον θεὸ ἤθελε. Ἔτσι καὶ οἱ εἰδωλολατρικοὶ λαοὶ τῆς Εὐρώπης δέχθηκαν χωρὶς ἀντιρρήσεις καὶ τὴ χριστιανικὴ ἑρμηνεία στὶς παλαιὲς τελετὲς καὶ διασκεδάσεις των διὰ τὴν γέννησιν τοῦ θεοῦ καὶ ὅσο προχωροῦσε ὁ ἐκχριστιανισμός τους αἱ ἑορταὶ ἐπικρατοῦσε νὰ λέγωνται Χριστούγεννα (στὶς δυτικὲς διαλέκτους τοῦ καιροῦ λεγότανε ἁπλῶς Γέννησι — Νοέλ, λέξις ποὺ προέρχεται ἀπὸ τὴ λατινικὴ γλῶσσα). Καὶ ἐφόσον δὲν ὑπῆρχε καμμία βέβαιη χρονολογία διὰ τὴν γέννησιν ἀπεφασίσθη νὰ γίνουν σεβαστὰ τὰ τοπικὰ ἔθιμα καί νὰ ἑορτάζωνται τὰ Χριστούγεννα στὰς 25 Δεκεμβρίου.

Ἔτσι καθιερώθηκε ἡ 25η Δεκεμβρίου χωρὶς νὰ γίνῃ ἀμέσως ἀποδεκτὴ ἀπὸ ὅλους τοὺς λαούς. Σὲ πολλοὺς λαοὺς ἐξακολουθοῦν ἀκόμα καὶ σήμερα ἄλλαι ἑορταὶ τοῦ Φωτός. Οἱ Ὁλλανδοί, π.χ. ἑορτάζουν τὴν 6η Δεκεμβρίου (τοῦ Ἁγίου Νικολάου) κι' αὐτὸ εἶναι μιὰ ἐπιβίωσις ἀπὸ τὶς παλαιὲς εἰδωλολατρικὲς ἑορτές των. Τὸ ἴδιο μποροῦμε νὰ ποῦμε καὶ γιὰ μᾶς τοὺς Ἕλληνες, ποὺ ὅπως ἀναφέραμε καὶ πάρα πάνω, θεωροῦμε περισσότερο σὰν γιορτὴ τοῦ Φωτὸς τὸ Πάσχα καὶ ὄχι τὰ Χριστούγεννα (τὸ Πάσχα εἶναι γιὰ μᾶς ἡ Λαμπρή, ἡ ἑορτὴ ποὺ ὅλα εἶναι ὅλο φῶς καὶ λάμπουν).

Ἀφοῦ ἔτσι καθιερώθη σιγὰ — σιγὰ καὶ ἀνεγνωρίσθη γενικὰ καὶ σὲ ὅλους τοὺς χριστιανικοὺς λαοὺς ἡ ἑορτὴ τῆς Γεννήσεως, ἄρχισαν νὰ συνδέωνται καὶ συσχετίζωνται μαζί της διάφορα τοπικὰ ἔθιμα καὶ συνήθειες, ὅπως π. χ. σὲ μᾶς τὰ κάλλαντα, στοὺς δυτικοὺς τὸ δένδρο, στοὺς Σκανδιναυοὺς τὸ ἔθιμο τῶν Βίγκιγκς κλπ.

ΚΛΕΩΝΟΣ Β. ΠΑΡΑΣΧΟΥ

ΑΙΩΝΙΕΣ ΑΞΙΕΣ

Λίγοι θὰ εἶναι ἐκεῖνοι ποὺ ἡ σημερινὴ μέρα θὰ τοὺς κάνη νὰ βγοῦν ἀπὸ τὴν ἐπιφάνεια τῆς ζωῆς τους καὶ νὰ στραφοῦν πρὸς τὸν μέσα τους κόσμο. Εἴμαστε, οἱ περισσότεροι, πολὺ διαστικοί, πολὺ δεμένοι στὶς συνήθειες μας, καὶ ὅταν ἔρχωνται καὶ οἱ μεγαλύτερες ἀκόμη γιορτές, ἐκεῖνες ποὺ κλείνουν— ποὺ πρέπει νὰ κλείνουν— τὸ βαθύτερο γιὰ ἕνα Χριστιανὸ περιεχόμενο δὲν προσέχουμε καὶ δὲ χαιρόμαστε, παρὰ τὴν ἐξωτερικὴ μόνον ὄψη τους. Τὸ πιὸ οὐσιαστικὸ νόημά τους τὸ ξαστοχοῦμε. Καὶ ὅμως αὐτὸ ἔχει σημασία, καὶ πρὸς τὴν ἀτένιση αὐτοῦ τοῦ νοήματος πρέπει νὰ πηγαίνη μὲ ὅλη τὴ δύναμή της ἡ ψυχή μας. Σὰν σήμερα, σὲ μιὰ μικρούλα πόλη τῆς Ἰουδαίας, γεννήθηκε ὁ Ἰησοῦς καὶ τὰ ὅσα δίδαξε καὶ τὰ ὅσα διακήρυξαν ἔπειτα οἱ Ἀπόστολοι ἔγιναν ἕνα σῶμα ποὺ ὠνομάσθηκε Χριστιανισμός. Εἶναι ἡ θρησκεία μας, αὐτὴ ποὺ αἰῶνες ἐφώτισε, ἐθέρμενε, νουθέτησε, παρηγόρησε ἑκατομμύρια ἀνθρώπους καὶ ποὺ ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι τὸ πιὸ γλυκὺ καὶ παρήγορο φῶς, ἡ ὑψηλότερη διδασκαλία, ἡ πιὸ σίγουρη καταφυγὴ γιὰ ἑκατομμύρια ἀνθρώπους.

Σ' αὐτὴ τὴ διδασκαλία, ποὺ ὀνομάζεται Χριστιανισμὸς πῆραν τὴν πιὸ ἀνάγλυφη μορφή τους, τὴν προσιτώτερη καὶ στὸν κοινότερο ἄνθρωπο, οἱ ὑψηλότερες ἀξίες τῆς ζωῆς, ἐκεῖνες ποὺ ὅσο περισσότερο τὶς πραγματώνουμε, τόσο περισσότερο μποροῦμε νὰ λεγόμαστε ἄνθρωποι: ἡ φιλαλληλία, ἡ θυσία, ὁ ἀγώνας γιὰ τὴν κατανίκηση τοῦ ὑλικοῦ ἀπὸ τὸ πνευματικό, ἡ στροφὴ πρὸς τὸν μέσα μας κόσμο, ἡ συμπόνια, ἡ ἀγάπη. Αὐτὲς οἱ ἀξίες ἀποτελοῦν τὸ Χριστιανισμό, αὐτὲς πρέπει νὰ στήση στὸ κέντρο τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ πνεύματός του ὁ ἄνθρωπος γιὰ νὰ μπορῆ νὰ ὀνομάζεται Χριστιανός. Πόσοι τὸ κατορθώνουν; Πολύ λίγοι. Αὐτοὶ οἱ λίγοι πρέπει νὰ εἶναι ὑπόδειγμα γιὰ ὅλους τοὺς ἄλλους. Καὶ εἶναι. Γιατὶ ἡ ἔφεσις πρὸς τὴ χριστιανικὴ τελείωση, πρὸς ὅ,τι διδάσκει καὶ ἀπαιτεῖ ὁ Χριστιανισμός, δὲ λείπει ἀπὸ κανέναν ἄνθρωπο ποὺ γνώρισε ἤ ποὺ διαισθάνθηκε τὸ νόημα τοῦ Χριστιανισμοῦ.

Τοῦτο τὸ νόημα λάμπει μὲ